

ПЕЙО ЯВОРОВ

НОЩ

chitanka.info

*Сам си — и в треска, между тия
оголени стени; вторачен
гъстеещ полумрак наднича,
подава се от всеки кът;
камина без топливо,
отворена — уста готови
проклятие да изрекат.*

*Затварям пламнали очи
ала напразно — няма сън;
не мозък, а олово сякаш
в разяден череп се разлива...
Възглавието — камък същи
леглото тръне и коприва.*

*И през прозореца мъглив
из вечерния здрав здрав далеко
блуждае поглед: по небето,
разгонени от буйни вихри,
в безреда облаците бягат.
И струва ми се, че долавям
изпод небесни широти
от никаква зловеща песен
сподавен тътен да ехти.*

*И чак в душата ми прониква
настръхнал в кътовете мрак.
Аз чезна и се сливам
с мъгли страхотни — задушиливи,
на ад сякаш из недрата
стихийно блъвнали във мене.*

*Ей вгъва се небо далечно,
И облаци бучат и бягат,
и пак халосано назад*

*повръщат се... В глава
ни миг остава вихра мисъл,
в душата хаос и тревога.
Не песен слушам! — а зловещо
ехтят отчаяни въздишки
и гладни плачове, и диви
поемни писъци... Блести
размахан бич от скорпиони,
звънят окови-железа.*

*И мъка, знойна мъка нокти
в сърцето ми забива.
А съвест гризе,
като че някога ръка
въз клета майка съм подигнал
сестра продал, от страден брат
лице отвърнал безучастно...*

*Прости, родино трижд злочеста,
прости разблудното си чадо.
Ще бъда твой! Кълна се, майко,
Кълна се в хилядите рани
на твоята снага разбита;
кълна се и в мечтите твои
за бъдещност честита:
с кръвта си кръст ще начертая
от Дунав до Егейя бял
и от Албанската пустиня
до черноморските води!
И тоя кръст на дух свободен
всегдашния ще бъде път:
за гения ти все по него
разкошни лаври ще растат...
Макар и слаби, пак десница
ще може — ето... А това —
вериги! Кой ли и защо,
кога ли ме е оковал?*

*Повия ли се, тъй боли,
тъй стяга — - - - -
— - - - A-x, на зло видял се
злокобен и всегдашен сън!
Звъни в ушите, а сърцето
ще пукне — бий. В безмълвност
и тук, притиснала ме гробно,
и вън тъма. С насмешка явна
дух злобен шепне и повтаря
мечти продадени отдавна
за къщче хляб... Чернило черно
орисници ми предвещаха.
И няма никога душа
криле по воля да размаха!*

*Тъжно ми е. И да има
гърди — гърди си да притисна,
сърце, що с моето съгласно
да бий и чезне! Аз тогава
набрани сълзи бих изплакал,
олекнало ми би тогава.*

*През тъмния прозорец
едва се мярна зрак-звездица
и пак зад облага изчезна.
В живота свой
и аз една звездица имах.
И тя, уви,
така изчезна... А сега
напусто спомням: ще ли вече
на бедствията сред мъглите
повторно тя да се вести?
А кой ли чука? Влез... Но ти ли,
мечта на моите мечти,
но ти ли си — и в тоя час
отиде? Изплашена си ти
и морна. Таз окъсана одежда...*

*Разплетени коси; нозете кални...
Ръце премръзнали; лицето
и в сълзи, и в петна от рани...
Избягала! Неволя черна
за смел подем те окрили;
кажи ми, вече кой ще може
от днеска да ни раздели?
Ела и в пазвите ми тия
ръце измръзнали пригрей;
в лицето ми горчиви сълзи
ела открий... С целувка жадна
изсмука ща в една минута
събирана през ред години
в гърдите ти отрова лята.
Прегръщай ме, прегръщай силно,
страна до моята допри
и в туй блаженство остави ме
да чезна... И ще идем ний
далеч от хората, в гори,
в море широко: там ще могат
ни злоба людска, ни закон
досегна рая ни... Тълпа! —
Зашо трепериш? Идат! Но кou?
Te влязят... Помощ! — - — -
— - — - — - — Боже,
все тая нощ! — все тоя сън.*

*Но ето бясната фъртуна —
не тя ли блъскаше отвън!
И тъй фучи — осмива сякаш
нерадата ми самота;
фучи, пророчествува сякаш,
че тъй ще бъде и докрай.
И аз да бих сега умрял,
ни майка няма да ме види,
ни майка... Пее... Пей ми още!
Какво? Задряпал бях и, майко,*

*стори ми се, че ти над мене
изтихом пееш. И в детинство
така ми пееше: и сладко,
и толкоз тъжно!... А защо
лице извръща? Сълзи, сълзи,
напразно искаш да ги скриеш
от мене: зная, ще умра.*

*Босилек-цвете
на хладен гроб ще посадиш
и не роса ще го пои,
а твоите горчиви сълзи...*

*Ще плачеш ти: „Стани от гроба,
ела, погинала надеждо,
ела ме, сине, утеши!“*

*И в летен пек, и в зимен мраз
ще идваш, майко, ще нареждаш,
ала напразно: прах бездущен,
ще мога ли да чуя аз?*

*Ще мине време, гроб сирашки
в израснал бурен ще заглъхне.
Баща и майка ще заспят
покоен сън; сестри и братя
разпръснат щат се по света,
забрави щат ме. Но една
душа все тайно зарад мене,
ще жали още. В лунна нощ,
когато влюбени зефири
милават полските цветя
и скрито някъде поточе
в самотност тъжно ромоли,
ще дойде тя — преплетен бурен
полека там ще раздвои,
въз гроба хладен ще припадне.
Последен стон тогаз дълбоко
гърдите и ще раздере,
кръв устните и ще обагри*

*и гласно тя ще да ридай:
„Пустинен път живота беше,
изминах го едва;
омразно беше тежко бреме...
Кажи ми, чакаш ли ме там?“
Ще възридае и ще пита,
чело склонила до земята;
на ще ли чуя,
но ще ли се откликна аз?*

*Ще мине век и никой вече
не може мястото показа
за моя прах: пръстта ще бъде
над мене равна... Някой ден
от гръм земя ще затрепери,
от писъци небо ще кънне,
родина ще зове:
„Кръвта ми — смукаха я свои,
месата — гризаха ги чужди,
бесилна съм... въстана силен
и ето робство ме очаква.*

*Елате живи! Чуйте, мъртви,
дигнете се! Чада обични,
спасете ме!“ — ще призовава...
А кой от мъртвите тогаз
ще чуе нещо,
а кой от тях ще се откликне
и ще ли се подигна аз?*

*Не искам още да умра!
Тъй рано,
тъй млад — о, нека поживея
за тебе, майко, за родина
и зарад нея... и за нея
в дълбока жал, макар безплодно,
живот останал да премина...*

*Ала слабеят вече сили,
снага изстива, кочаней,
фурия се над мене спушта,
засмуква устни и не мога,
не мога дих, не мога да поема...*

*Хиляди крила
размахани повяват хлад:
приятно, леко ми е — тихо
и светло... Не, тъмней
и падам в зинала под мене
страхотна бездна, задух, шум...*

*Гъмжат чудовища ужасни,
налитат майко! — - - - —
— - - - Но къде съм?
Разсъмнало се. Скрепи нашарил
прозорци; голите стени,
привижда ми се, дебнат само
да паднат въз глава — от бол
едвам усещана... Камина
все тъй прозината мълчи
и сякаш дума и не теква
за клетва, най-ужасна клетва!*

Издание:

П. К. Яворов, „Събрани съчинения в пет тома“, Български писател, С.1977–1979, под редакцията на К. Куюмджиев

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.